

de Gouwenaar

1 oktober 2013

Nieuwsbrief nr 1.

Stichting De Goudse Pijp

1. Julianasluis
1935 - heden

2. Koch & Knuttel
Deel I

3. Ambachtsschool
voor Gouda en
Omstreken 1932

4. Beeldverslag
Iste College
MuseumJeugd
Universiteit
Gouda

9 september 1935
Julianasluis in gebruik genomen
Julianasluis, wijd 12 meter en kolk lengte 110 meter

Fietstocht

Wij staan nog steeds op het sluishoofd in de heerlijke lentezon! Nu gaat 't spel beginnen. Een spel van beweging, van licht en schaduw. Een monteur speelt met de elektrische knoppen. De groene en rode lichten vonken aan. De afsluitboompjes zwaaien neer. Snel heft de zwarte brug zich op; als een deurvlak staat zij nu rechtstandig. Mijn vriend met de camera staat op de sluisdeur, die ook wandelpad is. Hij heeft de lens op haar beneden-constructie gericht. Maar nu ziet hij toch verwonderd op. De deur rijdt met hem weg naar ons toe; gelijkmatig glijdt zij de kas in het sluishoofd in! Het spel van het water blijft ons onthouden; het water staat nog te laag in de voorhaven en in de schutkolk. De wandelgang van het omloopriool houdt haar mond boven het niveau.

Sluismeester

Zoals de sluismeester straks naar de tweede sluis zal wandelen, als hij de schepen schut, zo wandelen ook wij nu. Naast de schutkolk rond het administratiegebouwtje op 't hellend vlak naar den hoek wordt een tuin aangelegd. Straks zullen hier op het gazon in de schaduw van de sierstruiken kleine vogels kwinkeliers. Even kijken we naar de gouden windwijzer op

't administratiegebouwtje. De lentewind is de klimmenden meeuw welgezind! Maar we moeten oppassen 't evenwicht niet te verliezen; de schutkolk ligt zo diep aan onze zij! 't Lijkt wel een stijlvollen arcadenbouw, licht en schaduw, rechtlijnig, afwisselend betonnen muurvlak en stootzuil. Nu is de kolk op z'n mooist, nu met heel laag water.

Technische ambtenaar

De technische ambtenaar heeft nog een verrassing voor ons. Nadat hij ons verteld heeft, dat de woningen van het sluispersoneel op een aparte zandterp zullen worden gebouwd, wijst hij ons achter 't tweede gebouwtje, waarvan uit de sluis bediend wordt, op een gevaarte, een reservesluisdeur, die achter 't sluishoofd is gemonteerd.

Op een montagewagen geplaatst kan deze sluisdeur langs rails in zeer korten tijd in de kolk gezet worden, als een onwillige deur verwijderd moet worden, of als herstelling in de kolk noodzakelijk is. Wij zetten onze wandeling voort, 't Is 'n heerlijke wandeling! Mijn vriend heeft z'n lens alweer gericht naar een troepje arbeiders, dat een laatste dam afgraaft in de kanaalbedding.

Blauw en Geel

Er is een stroomversnelling ontstaan. De blauw en geel gebloesde arbeiders spitten met blinkende schoppen. De bies in den dam wordt al breder. Kruiwagens rijden regelmatig af en aan. 't Is een schildersgevalletje, daar

beneden ons. We vinden het bijna jammer dat dadelijk ook de gele ruikers van het kleinhoefblad worden weggestoken!

Werkverschaffing

Een groot aantal Goudsche arbeiders vond in werkverschaffing bij het graven van het kanaal arbeid. Wel 2 tot 300. Want van excavators werd geen gebruik gemaakt. We stappen nu op de fiets. De sluis keren wij den rug toe; ook den IJsseldijk met de ronde watertoren en de blauw-doorlichte iepbomen, waaronder de kleine auto's, als reden zij een estafette, voortijlen. Langs 't grijs, hellend vlak van het viaduct freewielen we de lage Zuidplaspolder tegemoet, waaromheen de ringvaart, als een blauwe arm, hoger zich buigt.

Afgeknotte Molen

Bij de zwarten, afgeknotte molen nabij de voormalige Broekweg komen wij weer op den dijk — een straatweg — van het nieuwe kanaal. Onze begeleider deelt ons nog enige bijzonderheden mee, voor wij bij 't nieuwe „Gemaal Oostpolder in Schieland” de uitmonding van 't kanaal in de Gouwe bereiken.

7 jaar zand gestort

Men heeft 7 jaar lang zand gestort, dat van de IJssel werd aangevoerd; 25.750 zandtreintjes ieder met 22 wagentjes voerden 2.060.000 m³ zand aan. Een heuvel met een grondvlak van 200 bij 200 meter en een hoogte van ruim 50 meter!

Veen werd 4 meter opgeperst

Zo slap was de ondergrond, dat het veen naast 't kanaal tot 4 meter werd opgeperst. Door 't graven van aan de sluis evenwijdige watertochten, heeft men dit euvel verholpen.

Moordrechtse Verlaat

Wij komen nu bij de uitmonding. Voor t laatst worden de fietsen aan de kant gezet. Er is hier een klein gemaaltje gebouwd en een sluis, die in 't kanaal uitmondt, met een voorhaven van 8 meter bij 40 meter en een kolk van 4 meter bij 30 meter voor de kleine scheepvaart naar de Oostpolder en verder naar Rotterdam.

Het Moordrechtsche verlaat aan de Turfsingel bij Gouda immers vervalft organisch.

1935

Begin 1935 zullen sluis, gemaal, vaar- en stroomkanaal voltooid zijn; een reusachtig werk, dat pl. m. f 5.000.000 heeft gekost. Maar bij dit werk zal 't niet blijven. Ook de Gouwe tot Gouwsluis zal worden verbreed en verbeterd. Bij Waddinxveen en Boskoop zullen hefbruggen worden gebouwd met een doorvaartwijdte van 25 meter en een hefvermogen van 35 meter. Het Rijk zal de IJssel tot het Kralingsche veer verbeteren. De verbinding Rotterdam - Amsterdam langs Gouda zal in de toekomst een geduchte mededingster van het Merwedekanaal worden, dat bij de spoorbruggen slechts een beperkte doorvaart heeft.

Mallegatsluis

Ten slotte zal men ook de oude Mallegatsluis restaureren. Het euvel, dat bij lage ebstand van de IJssel, het Gouwewater de sluisdeuren opent en met een verval van tot 60 centimeter in de IJssel stroomt, de schepen belettend de Gouwe in te varen, zal dan gemakkelijk worden weggenomen. In het jaar 1933 werden in de Mallegatsluis 47.153 schepen geschut, metend 4.433.218 m³. Het aantal schepen was ondanks de crisis in de jaren na 1929 groter dan voor dat jaar.

**Bron: De Tijd (godsdienstig-staatkundig dagblad)
16 mei 1934**

Op 13 november 2009 hebben de Provinciale Staten van de provincie Zuid-Holland besloten een tweede kolk aan te leggen. Dit betekent dat er een aanpassing nodig is van het sluisseiland.

De tweede sluis wordt 14 meter breed en iets dieper dan de huidige, zodat ook grotere schepen er gebruik van kunnen maken. Daarom betaalt scheepbouwwerf Van Lent Shipyard 2,5 miljoen euro mee aan de totale nieuwbouwkosten van ca. 35 miljoen euro. De voorbereidende werkzaamheden zijn in 2011 gestart en de oplevering is gepland in 2013.

januari 1996

1839
G.B. van Goor aan de Kleiweg

1911
Naamloze vennootschap
N.V. Drukkerij
v.h. Koch & Knuttel
Turfmarkt 106 Gouda

Drukkerij Koch & Knuttel ***(voorheen van Goor)***

Historie drukkerij
Koch & Knuttel

1839
G.B. van Goor Huisdrukkerij
opgericht

1894
Uitgeverij en Drukkerij van Goor
gescheiden

1894
Drukkerij Koch & Knuttel
(voorheen van Goor)

De Handzetterij Koch & Knuttel 1933

**Handzetter na ruim 500 jaar
een bijna vergaan ambacht.**

In de volgende uitgave van *de Gouwenaar* (nr. 2)

De opleiding tot Handzetter in de jaren '60

Ambachtsschool voor Gouda en Omstreken 1932 naar de Graaf Florisweg

AANBESTEDINGEN Ambachtsschool te Gouda.

29 juni 1931

**Aan de firma Raaymakers te
Wouw is voor f 266.000
opgedragen het bouwen van een
ambachtsschool te Gouda.**

Terrein Olympia verkocht

Het sportterrein officieel verkocht. De Minister heeft zijn goedkeuring gegeven aan de gesloten overeenkomst tussen de N.V. Sportterrein „Gouda” en de Vereeniging „Ambachtsschool voor Gouda en omstreken”, waarbij een 7000 m² groot gedeelte van de door de voetbalvereniging „Olympia” bespeelde terreinen aan den Graaf Florisweg aan de Vereeniging is verkocht voor het bouwen van een nieuwe Ambachtsschool.

4 oktober 1930 bron: De Banier

Inleiding

In 1910 wordt de **AMBACHTSSCHOOL** voor Gouda en Omstreken opgericht.

Begin jaren dertig ontwerpt de Haagse architect **Jos Duijnstee** een nieuwe behuizing voor de school met erfafscheiding en met bijbehorende conciërgewoning in de stijl van de **Nieuwe Zakelijkheid**.

De school verhuist in 1932 naar de Graaf Florisweg 64. De tegeltableaus in het tochtportaal zijn in 1910-1935 en 1939-1940 vervaardigd door Goedewaagen en ontworpen door een toenmalige docent van de school, W. Hogervorst.

Ook een deel van het glas-in-lood is van zijn hand. Dit glas-in-lood werd in 1932 door oud-leerlingen aangeboden.

Oorspronkelijk was boven de hoofdentree in getrokken ijzerwerk de naam 'Ambachtsschool' in Amsterdamse School-stijl aangebracht. Bij enkele vensters zijn de stalen kozijnen en ramen vervangen door aluminium of kunststof. Van de bescherming van rijkswege zijn tevens de vernieuwde tochtdeuren en verlaagde plafonds in het interieur uitgesloten.

In 1997 heeft een renovatie/verbouwing plaatsgevonden, waarbij onder meer de interne indeling licht is gewijzigd. Hierbij is onder meer het rechter hoekpaviljoen en de (achter)kopgevel van de rechtervleugel verbouwd.

Omschrijving

Het nagenoeg symmetrische schoolgebouw is vanuit een H-vormige plattegrond opgetrokken en bestaat uit drie bouwlagen onder samengestelde schilddaken met overstek. Parallel aan de Graaf Florisweg ligt het hoofdvolume met aan weerszijden de vooruitspringende hoekpaviljoens en aan de achterzijde twee langgerekte zijvleugels. Op deze wijze is een groot binnenterrein aan de achterzijde van het hoofdvolume ontstaan.

Het voorplein wordt door een erfafscheiding met hek afgesloten. De betonnen skeletbouw heeft bakstenen gevels, waarbij zowel het vrij hoge trasraam als de overige delen in Noors verband zijn gemetseld. De dakoverstekken zijn uitgevoerd met houten bakgoten. De boven de dakvoet uitgemetselde gevels zijn afgesloten met grèsranden. De schilddaken zijn gedekt met rode, verbeterde Hollandse pannen met op de nok een aantal bakstenen schoorstenen; de langsschilden van het hoofdvolume en de vleugels worden aan de achterzijde (binnenterrein-zijde) doorsneden door langgerekte, lage dakkapellen.

In de kapellen bevinden zich reeksen vensters met samengestelde kozijnen. De gevels worden geleed door reeksen rechtgesloten vensters bestaande uit langgerekte, horizontale gevelopeningen, waarin samengestelde stalen kozijnen met meerdelige stalen ramen geplaatst zijn; deze ramen liggen vrijwel vlak in het gevelvlak, in ondiepe negge. De gevelpuien worden doorsneden door de betonnen, hier niet ommetselde kolommen van de constructie. Alleen bij de vensters, die zich ter hoogte van het trasraam bevinden zijn de kolommen ommetseld. Vaste ramen worden gecombineerd met klepramen. Door de variatie in dikte van de stalen roeden wordt de horizontaliteit sterk benadrukt. De lekdorpels bestaan uit smalle, nauwelijks uitstekende grèstegels.

De nagenoeg symmetrische voorgevel op U-vormige plattegrond bestaat uit het langgerekte middendeel van het hoofdvolume en de twee vooruitspringende hoekpaviljoens. Het middendeel valt op zijn beurt uiteen in een deel met reeksen vensters en aan weerszijden daarvan verticale, risalerende delen, waarin zich de entree en de trappenhuisen bevinden; deze geveldelen zijn alle - in verschillende hoogten - boven de dakvoet uitgemetseld. Het middendeel van de voorgevel heeft drie vensterreeksen geplaatst tussen verticale betonnen kolommen. De vensters op de eerste bouwlaag bestaan uit twee horizontale reeksen gevelopeningen, die doorsneden worden door een doorlopende, uitkragende, betonnen lijst: boven de lijst bestaan de vensters uit tien tweedelige ramen en onder de lijst uit driedelige ramen. Deze laatste ramen bestaan uit twee kleine delen aan weerszijden van een langgerekte grote ruit in het midden.

Bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

College bij MuseumJugendUniversiteit (Museum Gouda) door Goudse klei pijpenmaker Patrick Vermeulen was een groot succes.

Ruim veertig kinderen genoten zondag 8 september j.l. volop van het maken van een echte Goudse klei pijp.

de Gouwenaar
Nieuwsbrief Stichting De Goudse Pijp
www.goudsepijp.nl

contact:
mail: patrickvermeulen@goudsepijp.nl